

УДК 172.4:316.613.434

<http://orcid.org/0000-0003-3279-2180>

ПИТАННЯ ЧАСУ: БУТТЄВА РОЗГУБЛЕНІСТЬ ЧИ ОНОТОЛОГІЧНІ ОЧІКУВАННЯ?

В.М. Петрушов, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії та соціології Українського державного університету залізничного транспорту

Автор на підставі парадигми європейського адогматизму досліджує сучасну ситуацію у світі і як вона позначилася на філософських настроях в останній час. У центрі уваги знаходиться онтологічний статус хаосу, деякі аспекти його втілення у нинішню картину світу. Розгорнуті постулати адогматичної металогіки до рівня виявлення зв'язку між дійсністю і можливістю з метою узагальнення співвідношення суцього і буття в умовах зміни онтологій. Наведений приклад здійснення металогічного аналізу відношення контингентності між переходами мислення при інтенціях рефлексії від дійсності до можливості і навпаки. Висловлюється помірний оптимізм стосовно розв'язання буттєвих проблем у формі обнадійливих онтологічних очікувань.

Ключові слова: онтологія, адогматизм, час, металогіка, сінергетика, уніфіормація.

Поставлене таким чином питання провокує сумнів у поверненні до істини буття і одночасно скепсис стосовно покладання надій на таке повернення: сумнівним є те, а чи взагалі потрібна «істина буття» людству, як і скептичне ставлення до всіляких істин, що кожен раз виникає у зламні періоди історії? Зараз ситуація склалася таким чином, що сумнів підштовхує загальний настрій до буттєвої розгубленості, а скепсис, тим не менш, викликає певні онтологічні очікування. То ж поглянути на цей стан речей критично як на вимогу часу було б доречно для філософської рефлексії тих всеохоплюючих зсувів, які нині відбуваються у сучасному світі.

Приставаючи до такого аналізу, зазначимо важливе застереження: «Пророцтво не справа філософії, але й не їй плентатися у хвості подій з запізнілим всезнайством. Хоча буденний розум охоче розповсюджує думку, ніби-то філософія має лише задачу заднім числом «усвідомити» добу, її минуле і сьогодення, подати її у так званих «поняттях», а то й дивись, привести до «системи» [1]. Воно не є зайвим, бо дійсно таки «пророчий захват» почав усе більше оволодівати думками у спільноті філософів в той

час, коли сама філософська думка стала сьогодні такою розпорошеною, такою «схемати-зованою», такою нівельованою під публіцистику і такою «безвідповідальною» перед сущим, що складається враження про наявність все ж таки «буттєвої розгубленості», яка ґрунтується на складності дійсності та її впливів на життя людей. Ця складність перевершує усі попередні світоглядні уявлення, а викликів існуванню людству стає дедалі більше. Отже, не чекати поки «усе станеться», а діяти «на випередження» своїми роздумами і прозріннями – чи не найголовніше, що має робити філософ в часи народження нової доби.

Що найбільше зараз хвилює людину, так це невпевненість від постійного тиску чинників загрози життю, невизначеність розвитку подій у світі, зростання конфліктно-конкурентної напруги (боротьби) заради виживання. Ці екзистенційні аспекти людського існування все частіше усвідомлюються як штучно створений («керований») хаос буття (питання «ким створений?») поки що винесемо за дужки), а тому перед людиною постає альтернатива: або якимось чином пристосуватися до таких умов життя (чи то в активній, чи то в пасивній формі), або знайти суперечливий шлях самотворення «можливого світу для себе», у якому випадковість підкорюються незвичній логіці подій.

Так, хаос має місце у соціумі, природі, у всьому Всесвіті. Хаос – іманентний модус буття, тобто він існує завжди, але ставлення до нього, його сприйняття, різне: раціональне, коли його сутність пояснюється науковими законами, або ірраціональне, якщо в ньому вбачають прояви містичних сил. Зараз є поширеною концепція «керованого хаосу» у якості геополітичної доктрини (стратегіми) виборювання світового володарювання, яка базується на синергетичному розумінні поняття «самоорганізованої критичності» (Ст. Манн [2]). Але сама ідея хаосу не є новою, вона повернулася у нашу дійсність з елініських часів: «Бути під поглядом сущого, захопленим і поглинутим його відкритістю і тим залежати від нього, бути у вихорі його протиріч та нести відбиток його розколу – ось сутність людини у великий

грецький час. Тому ця людина повинна, щоб здійснити свою сутність, зібрати, врятувати, прийняти на себе відчинене їй, зберегти його, яким воно відчинилося, і поглянути в очі усьому зячю-му хаосу» [3]. Не випадково у «Теогонії» Гесіода народження світу починається глибочінню хаоса. Отже, хаотизація буття цілком очікувано опинилася «під поглядом сущого», винирнувши з глибин історії людства.

Але не це є вирішальним у розміщенні хаосу в сучасній картині світу. Осучаснена роль хаосу полягає у наданні людині (як сущому) нового виміру її суб'єктивності – вивільнення себе для самої себе, а отже і вирішення нею, «що для неї буде зобов'язуючим»: «І оскільки у душі цієї свободи звільнююча себе людина вирішує, що для неї буде зобов'язуючим, це останнє може віднині визначатися по-різному. Зобов'язуючим може стати людський розум і його закон, або засноване по нормам цього розуму й предметно упорядковане суще, чи той поки що не упорядкований і тільки ще підкорюваний через предмечування хаос, який у певну добу потребує оволодіння» [4]. Здається, що ця доба настала, змінюючи добу «втомленого розуму», порядок якої зламано боротьбою за переустрій світу, за глобальне володарювання.

На суперечливий характер ідеї хаосу, складність її сприйняття, звертав увагу і Л. Шестов: «Ідея хаоса лякає людей, оскільки чомусь припускається, що при хаосі, у відсутності порядку, не можна жити. Інакше кажучи, на місце хаосу підставляється не зовсім, як на нашу думку, вдалий космос, тобто все ж деякий порядок, виключаючий можливість життя. Хаос зовсім не є обмежена, можливість, а є дещо прямо протилежне: тобто можливість необмежена. Осягнути й прийняти абсолютну свободу нам безмежно важко, як важко людині, що живе завжди у пільмі, дивитися на світло. Але це, зрозуміло, не заперечення Тим більш, що у житті, яке виникло у нашому світі, де панує порядок, зустрічаються сутужності набагато більші і зовсім не прийнятні. І той, хто знає ці сутужності, не злякається спробувати щастя з ідеєю хаосу. І може переконається, що зло не від хаосу, а від космосу, і від космосу ж усі ті

«необхідності» і «неможливості», які перетворюють наш світ у юдоль плачу та суму» [6].

Таким чином, виходячи з роздумів М. Гайдеггера і Л. Шестова можна виділити, умовно кажучи, дві «логіки» виникнення феноменології хаосу, де з'являються абсурд і парадокси, флуктуації і біфуркації, збурення і нестабільності, що спостерігаємо зараз майже скрізь навколо нас.

Почнемо з деяких міркувань Гайдеггера, що окреслюють коло питань у контексті хаосного утворення важливих аспектів буття. Філософ повертає увагу до такого феномену, як уніфірмація (приведення до одноманіття) і робить це він у зв'язку з початком (на той час) доби «планетарного імперіалізму», у якій неважко впізнати сучасну глобалізацію: «У планетарному імперіалізмі технічно організованої людини людський суб'єктивізм досягає найвищого загострення, звідкіля він опускається на площину організованого одноманіття і дійде налаштування на ній. Це одноманіття стане надійнішим інструментом повного, а саме технічного, панування на землі» [5]. Отже глобалізація замість очікуваного різноманіття культур вже з самого початку тяжіє до уніформного налаштування «організованого одноманіття» людської суб'єктивності та усіх її проявів. Але за цим приховується цивілізаційна сутність самої уніформізації: «Уніформність історичної ходи нинішньої доби укорінена не в утотоженні заднім числом більш старих політичних систем новітнім». Уніформність – не наслідок, а причина воєнних розмежувань між окремими кандидатурами на гегемонічне керівництво процесом використання сущого для забезпечення порядку. Виникаюча з порожнечі буттєвої покинутості уніформність сущого, коли усе зводиться просто до планового забезпечення потрібного порядку, підкорюючого суще волі до волі, скрізь і до всіляких національних відмінностей викликає одноманітність керівництва, для якого будь-яка державна форма є вже просто одне із знарядь влади серед інших» [8].

Здійснення уніформізації в умовах глобалізації – це не тільки «знаряддя влади», але й спосіб онтологізації картини світу, у якому «війна» і «мир»

втратили ознаки розпізнавання через буттєве одноманіття, бо «сущє ... розпливається до неможливості щось відрізнити», а «земля стає місцем («несвѣтом») блукання» [8], тобто охоплена хаосом: «Буттєво-історично вона (земля, – авт.) – блукаюча зірка» [8]. Мабуть, сама ідея перетворення критичної самоорганізації на концепцію «керованого хаосу» впливає із гайдеггерівських думок: «По той бік війни і миру – порожнє блукання... «Війна» і «мир», змінені до втрати своєї суті, втягнуті у загальне блукання» [7]. Око фахівця зможе помітити в цих виразах сутність самої технології «керованого хаосу» – залишаючись «по той бік війни і миру», тобто ставлячи себе «поза системою», треба змінити сутність війни і миру (зробити їх буттєво одноманітними, «мозаїчними», де б у одному було усе інше на кшталт фрактальної структури чи павутиня Індри) і, тим самим, втягнути у «загальне блукання» (хаос, – авт.) весь світ (у цьому контексті слід критично поставитися до поширеного нині вживання терміну «гібридна війна», бо насправді ж відбувається взаємне проникнення і заміщення (дифузія) військових та мирних модальностей (засобів) впливу на стан речей і обставин не тільки у комплементарний спосіб, ніби складаючи пазли геополітичної гри, але й дотримуючись при цьому семіотичного правила отримання певного «візерунку» (образу, «мозаїки») розвитку подій, наповнюючи їх потрібним смислом (значенням), через що інформаційна складова стала особливо важливою для стратегії «керованого хаосу», а світова війна набуватиме цілий комплекс окремих «мозаїчних війн». Отже поняття «гібридна війна» віддзеркалює лише поверхневий погляд на поточні події у світі, маскуючи дійсний масштаб того, що відбувається).

Як бачимо у Гайдеггера «блукання» – метафора і рефрен хаосу одночасно. Але ж «блукання не знає істини буття...» [7], а тому світ зараз перебуває у метафізичному стані буттєвої розгубленості: «... сущє перейшло у спосіб існування блуканням, коли розповсюджена порожнеча вимагає одного одноманітного порядку» [7]. Коло уніформізації замкнулося: глобалізація, розпочата як процес політичного, економічного та комунікативного

зближення країн до рівня планетарної інтегрії, виявилася насправді «планетарним імперіалізмом», вимагаючим «одноманітності керівництва» та тотальної уніформізації усіх цивілізаційних підвалин разом з людиною («Людина без уніформи складає сьогодні враження чогось недійсного, не стосовного до справи ... Оскільки дійсність є одноманіттям планомірного розрахунку, то і людина повинна уніформуватися, щоб залишатися на висоті дійсного» [8]), що й відкрило шлях до запровадження в практику геополітики засади «негативної синергетики руйнації сталого світового порядку через атомізацію соціуму (людина розглядається як «клітина», суспільство – кластери клітин і т.д.) і введення в дію «слабких» (звичаїв, традицій, вірувань, фасцинацій і таке інше) чинників збурення суспільств до запланованих революцій та війн. Суспільства (країни) перетворюються на моделі «клітинних автоматів», у яких на кшталт дисипативних структур можливі різноманітні форми упорядкування / хаотизації. Але все це вже суто науково-технологічні питання, які виходять за межі розгляду у цьому дописі. Ми ж дійшли висновку, що філософські ідеї Гайдеггера можуть стати підґрунтям для глибокого розуміння того, що зараз відбувається у світі, навіть не очікуючи ті 200 років, які, на думку самого мислителя, знадобляться людству для прозріння у його філософській медитації.

Тепер повернемося до уявлень Шестова про хаос. Якщо окреслити їх стисло тезами, то отримаємо дещо схоже на відому «четверицю» (небо, земля, божественне, смертне) Гайдеггера [9], але не у буквальному сенсі, а у їхній онтологічній взаємопов'язаності, як то: космос/хаос – небо/земля, можливість необмежена/відсутність усякого порядку – божественне/смертне. Зазначимо, що у цій схожості криється близькість онтологій двох великих філософів [10]. Отже, у розумінні Шестова вбачаємо наступне: 1. «Хаос є відсутність усякого порядку (і це корелює з розпадом того смертного життя, яке існує у нашому світі), 2. «Хаос є можливість необмежена» (і це підносить нашу думку до визнання божественного), 3. «Зло не від хаосу, а від космосу» (бо від нього як небес цілком залежить продовження нашої космічної одісеї у

Всесвіті і чим більше він стає пізнаним, тим більшу ціну платить людство за це космічне осягнення [11]), 4. «Від космосу усі ті «необхідності» і «неможливості» (земля – «юдоль плачу і суму», бо космічні закони не тільки ізоморфні законам життя на землі, але й припускають безмежну множинність світів та галактик, серед яких наш ще не зовсім вдалий, досконалий і довершений, бо він ще надто мало існує у космічному масштабі часу, щоб бути «щасливим»).

Якщо ж досліджувати філософську спадщину Л. Шестова у значно ширшому контексті, а саме – контексті адогматичного мислення [12], то наведені вище тези імплементуються в притаманну для його творчості адогматичну (контраверсійну) металогіку з наступними постулатами: 1. Це відбувається зараз тому, що потім воно може зовсім не відбутися; 2. Цього зараз не сталося тому, що потім воно обов'язково відбудеться; 3. Це існує тому, що воно обов'язково колись має зникнути; 4. Це не існує тому, що воно колись буде існувати. Як бачимо, адогматична металогіка ніби «відвернута» у часі від минулого і цілком спрямована у майбутнє. Саме керуючись цією обставиною і занурюючись у шестовський мислеобраз «можливості неможливого», була написана своєрідна форсайт-прелюдія «Образ майбутнього: Quo vadis, Ното?!» [13] до цілісної панорами бачення подій на протязі усього XXI сторіччя. Це була суто творча нагода випробувати адогматичну металогіку, як і саме адогматичне мислення, у метафізичному експерименті трансцензусу за «обрій можливого». У даному випадку онтологія адогматизму ствердилась у своїх припущеннях та засадах, що вона здатна бути конструктивною платформою для вирішення сучасних методологічних проблем від конституювання нових форм мислення до пошуку проривних інноваційних технологій [14].

Зауважимо, що у постулатах 1-2-3-4 не слід вбачати наявність чинника фізичного, астрономічного, історичного, біологічного чи іншого часу. Тут йдеться про темпоральність явищ, подій, об'єктів, які опиняються у полі зору металогічного аналізу у вимірах феноменологічного часу (тепер-точка,

ретенція, протенція). Відомо, що екзистенціальний аналіз теж базується на урахуванні темпоральних (надчасових) особливостей буття [15]. Не зайвим буде звернення й до засад синергетики з метою підкреслити певну спорідненість адогматизму і ментально-темпоральної самоорганізації на підґрунті уявлення образу – концепта «можливості неможливого»: «Основний мислеобраз, який створюється (у середовищі дисипативних структур, – авт.), – це випадкові рухи по полю неоднозначних шляхів розвитку, блукання в еволюційних лабіринтах буття і мислення. З одного боку, мають місце розкидуючі, випадкові стохастичні процеси. А з іншого – процеси виходу на структури-атрактори, задані наперед у даному середовищі. Тут виявляється властивість «забування» початкових умов незалежно від варіацій початкових умов в певних межах, якщо система опинилася в області притягнення певного атрактора, то вона неминуче еволюціонує до цього відносно усталеного стану (стійкої структури). Крім того, має місце переддетермінація еволюції системи до цього відносно стабільного стану. Еволюція системи визначається не її минулим, не її початковими умовами, які. «забуті», а майбутнім, правильною, часто симетричною, структурою-атрактором. Майбутній стан системи ніби притягує, організує, формує її наявний стан» [16].

Виділене у тексті цілком співпадає за своїм смислом з тим, що малося на увазі, коли припускалося: «адогматична металогіка ніби «відвернута» у часі від минулого і цілком спрямована у майбутнє». Отже, мусимо сказати: «Історія – це не минуле, яке потерпає від часу, а мабуття, уповноважене пам'яттю поколінь». А це означає, що не слід «відшукувати» в історії те, що заважає руху вперед, щоб досягнути сенс майбутнього, і щоб воно не було зрадою пам'яті тих, хто мріяв про прийдешнє. Особливо це гостро відчувається зараз, коли українське майбутнє дехто намагається пригальмувати через історичну вибірковість трагічних сторінок з минулого.

Уважний читач повинен помітити, що наведена вище дефініція історії є стислим відображенням припущень адогматичної металогіки в єдиній формулі. І не більше того, бо навіть така компактифікація шестовського

адогматизму до будь-якої логіки чи металогіки (нехай і в широкому історичному контексті) загрожує втратою дійсно філософської поліфонії мислителя. Але ж тоді заради чого з'явилися «логічні узагальнення» 1-2-3-4? Виключно тому, щоб відчуті складність нашарувань думок Шестова, здатних при певному ракурсі їх сприйняття (а саме під кутом зору на проблему «можливості неможливого») до самоорганізуючої, самотворчої перебудови. Дещо подібне має відбутися і з усією сучасною філософією: замість буттєвої розгубленості на тлі політичних, публіцистичних – загалом літературних і аж ніяк не суто філософських – дискурсів, здолавши смугасту хвилю різних ментальних проєкцій постмодернізму і без відчуття жаху перед ілюзією Ніщо, занурюючись у нинішній хаос буття, слід вийти на метафізичний простір онтологічних сподівань, які вже були окреслені європейським адогматизмом [17].

Розгорнемо думку про онтологічні очікування, спираючись на деякі положення адогматизму. Повернемося до постулатів адогматичної металогіки і з'ясуємо їхні онтологічні смисли:

- 1 .Це відбувається зараз тому, що потім воно може зовсім не відбутися.
ДІЙСНІСТЬ (СУЩЕ)МОЖЛИВІСТЬ(ПОТЕНЦІЮВАННЯ)
2. Цього зараз не сталося тому, що потім воно обов'язково відбудеться.
НЕ – СУЩЕ(МЕОН)МОЖЛИВІСТЬ(АКТУАЛІЗАЦІЯ)
3. Це існує тому, що воно обов'язково колись має зникнути.
ДІЙСНІСТЬ(СУЩЕ) МОЖЛИВІСТЬ(ПОТЕНЦІЮВАННЯ)
4. Це не існує тому, що воно колись буде існувати.
НЕ – СУЩЕ(МЕОН). МОЖЛИВІСТЬ(АКТУАЛІЗАЦІЯ)

Отже, маємо справу з імплікаціями, у яких дійсність(сущє) викликає (подає) буттєву надію на певну можливість здійснення існування (актуалізації) чи не здійснення (потенціювання) навіть тоді, коли щось (феномен або екзистенція) ще не-сущє (не-до-сущє і має меонічну форму). То задля чого такі складнощі? Ускладнення філософської рефлексії (як і мислення загалом) потребує складний світ, феномени і екзистенції у якому

набувають дедалі утаємниченого вигляду з неочікуваними наслідками своєї появи у бутті. Так, наприклад, дуже поширена тема «постлюдини», яка витікає з уявлень (форсайт-проектів) про постгуманістичну добу, маніфестується на перетині дійсності і можливостей «проектування» поки ще не визначеного суцього (отже, меону як не-до-суцього) – андроїда, кіборга, біотрона... хай там як, але вже не людини як такої.

Якщо вести мову про середовище існування такої істоти, то воно вже створено «віртуальна + доповнююча реальність = Матриця». Тоді постулат «цього зараз не сталося тому, що потім воно обов'язково відбудеться» зводить усі прогнози, передбачення, форсайти до онтологічної актуалізації «буття без людини» як альтернативне буття нині існуючому [18]. Проблема співвідношення можливості і дійсності вже розглядалася у світлі адогматизування С.Кіркегора, як проблема сприйняття ідеальності (віртуальності) через переходи (трансцензуси) *ab posse ad esse* (від можливості до дійсності) і *ab esse ad posse* (від дійсності до можливості) [19].

У вирішенні цієї проблеми з огляду на існуючі складнощі онтологізації віртуальної реальності є доволі цікавий аспект формалізації мислення на метарівні інтелекта Голема у постгуманістичному майбутньому, який би здійснював метарефлексію над усіма відомими йому онтологіями, охопленими постулатами адогматичної металогіки. Використаємо такі позначення *esse* – E, *posse* – P, *ab esse ad posse* – $E \rightarrow P$, *ab posse ad esse* – $P \rightarrow E$. Встановимо між переходами метавідношення контингентності ψ , значення якого полягає у тому, що кожен з переходів онтологічно стосується специфічних суб'єктів, форм життя різних світів і це дозволяє адогматичному мисленню здійснювати рефлексію над іншими онтологіями. Оскільки ситуації у світі змінюються, то може бути, що «дійсність вища за можливість» або ж «можливість перевершує дійсність», тобто перевага надається прогнозованому розвитку подій і дійсність сприймається вже як «прийдешнє майбутнє» (тут мають місце як технологічні зміни, так і соціумні). З адогматичною необхідністю маємо співставляти $(P \rightarrow E) \psi (E \rightarrow P)$, бо кожна точка зору має право

на існування. Одночасність $(P \rightarrow E)$ і $(E \rightarrow P)$ у логічному сенсі є парадокс, який долається необхідністю прийняття рішення або ж самим розвитком подій. Відбувається «стрибок мислення» через певне глибоке протиріччя чи навіть сам абсурд: $(P \rightarrow E) \uparrow$ або $(E \rightarrow P) \uparrow$, що припустимо розглядати як часто нині згадувану біфуркацію розвитку подій (явищ, процесів). Такою ж поширеною серед різних філософських та наукових дискурсів є і сингулярність – стрибкоподібна фаза розвитку, що вміщує у собі особливості процесу, у нашому випадку це: $(P \rightarrow E) \uparrow \psi (E \rightarrow P) \uparrow$. Слід зазначити, що зараз світ все ще перебуває у стадії інфляції попереднього історичного світоустрою, але вже впритул наблизився до буттєвого стрибка/біфуркації з подальшим входженням у фазу сингулярності. Такі онтологічні очікування мають місце, виходячи з парадигми європейського адогматизму. І вони дуже співзвучні сподівання Гайдеггера на філософію: «Філософія – те, що ми так називаємо, – є приведення в рух метафізики, у якій філософія приходить до самої себе і до своїх нагальних задач. А філософія приходить у рух тільки завдяки своєрідному стрибку, в якому наша власна екзистенція присвячується сутнісним можливостям людського буття у цілому» [20]. Маємо додати – «стрибок філософії до самої себе є стрибком світу у майбутнє».

Література

1. Хайдеггер М. Европейский нигилизм // Время и бытие: Статьи и выступления. – СПб.: Наука, 2007. – С. 166.
2. Манн Ст. Теория хаоса и стратегическое мышление [Электронный ресурс / Ст. Манн – Режим доступа: <http://spkurd.yumov.ru/what/mann/> – Назва з екрана.
3. Хайдеггер М, Время картины мира // Время и бытие. – С.70.
4. Там само, С.82.
5. Там само, С.85.
6. Шестов Л. На весах Иова. Соч. в 2-х томах. – М.: Наука, 1993. – Т.2. – С.21.
7. Хайдеггер М. Преодоление метафизики // Время и бытие. – С.261.
8. Там само, С.264.
9. Хайдеггер М. Вещь // Время и бытие. – С.448.
10. Мінаков М. Найголовніше та останній Бог: онтотеології Льва Шестова та Мартіна Гайдеггера [Електронний ресурс] / М.Мінаков – Режим доступа: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/11931> Назва з екрана.
11. Павленко А.Н. Место «хаоса» в новом мировом «порядке» // Вопросы философии – 2003, № 9, С. 39-53.

12. Петрушов В.М. Філософія європейського адогматизму: парадокс віри С.Кіркегора та SOLA FIDE Л.Шестова / Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософських наук. – Харків: УкрДАЗТ, 2008.-417с.
13. Романов Н.Н.,Петрушов В.Н. Образ будущего: онтологический очерк о настоящем и грядущем мире. – Харьков: Издатель А. Савчук, 2017.108с.
14. Філософське та науково-практичне дослідження конструктивних можливостей інтегрального раціоналізму для створення сучасних та надсучасних когнітивних технологій забезпечення прийняття рішень персоналом структур та підрозділів залізничного транспорту в умовах значного зростання інтенсивності руху поїздів. – Звіт про НДР. – УкрДУЗТ, 2017.-56с.
15. Хайдеггер М. Бытие и время. – СПб.: Наука, 2006. – 451с.
16. Князева Е.Н., Курдюмов С.П. Интуиция как самодообраивание // Вопросы философии. – 1994. – №2. – С. 110-112.
17. Петрушов В.М. Європейський адогматизм: історико-філософська ретроспектива, сучасні інтенції. – Харків: УкрДАЗТ, 2007. – 376с.
18. Там само, С.98.
19. Там само, С. 168.
20. Хайдеггер М. Что такое метафизика? // Время и бытие. – С.37.

ВОПРОС ВРЕМЕНИ: БЫТИЙНАЯ РАСТЕРЯННОСТЬ ИЛИ ОНТОЛОГИЧЕСКИЕ ОЖИДАНИЯ?

В.Н. Петрушов

Автор на основе парадигмы европейского адогматизма исследует современную ситуацию в мире и как она повлияла на философские настроения в последнее время. В центре внимания рассматривается онтологический статус хаоса, некоторые аспекты его воплощения в актуальной картине мира. Развернуты постулаты адогматической металогии до уровня обнаружения связи между действительностью и возможностью с целью обобщения соотношения сущего и бытия в условиях смены онтологий. Приведен пример осуществления металогического анализа отношения контингентности между переходами мышления для интенций рефлексии от действительности к возможности и наоборот. Высказывается умеренный оптимизм решения бытийных проблем в форме обнадеживающих онтологических ожиданий.

Ключевые слова: онтология, адогматизм, время, металогика, синергетика, униформизация.

THE QUESTION OF TIME: IS THE PERPLEXITY OF BEING OR ONTOLOGICAL EXPECTATIONS?

V.M. Petrushov

The author, on the basis of the paradigm of European adogmatism, the situation in the world, and how she turned to philosophical moods lately. The focus is ontological the status of chaos, some aspects of its implementation in the current picture of the world. The postulates of adogmatic meta-logic to the level of the breaking of the holy between reality and opportunity with the aim of generalization of the relation between existence and being in the conditions of changing ontologies.

An example of the meta-analysis of the relationship is given the contingency between the transitions of thinking for intentions of reflection from reality to opportunity and vice versa. It is expressed by the optimism of solving existential problems in the form of encouraging ontological expectations. The question of the correlation of war and peace in modern conditions is considered. The distinction between the peaceful and military ways of influencing the state of

all spheres of being is blurred. This causes global chaos in the world (economic, financial, political, religious, information). Now there is no longer a question of pre the chaos, he became the de facto ontological factor of destruction civilization. The question is how to find ways to adapt to the new conditions of existence, in the understanding of the adoption of paradoxical logics of reality assessment for different levels of domination of reality and opportunity. With this approach to the transformation of being ontological expectations of the future changes take on a complex form of ecstatic states and reflexes in the form of a fusion of phenomenological reductions and existential-transition to adogmatic thinking.

Keywords: ontology, adogmatism, time, meta-logic, synergetic, uniformization.